

Kestävät julkiset hankinnat Tukholman alueella

Anna Lipkin

Tukholman lääninvirasto

- Vuotuinen liikevaihto noin 6 miljardia euroa
- Työnekijöitä noin 45 000
- Hankinta vuosittain 700 miljoonaa euroa

Joka päivä Tukholman läänissä:

- 22 000 käy lääkärissä
- 701 000 käyttää julkista liikennettä
- 75 lasta syntyy
- 11 sydänkohtausta hoidetaan
- 500 kirurgista toimenpidettä

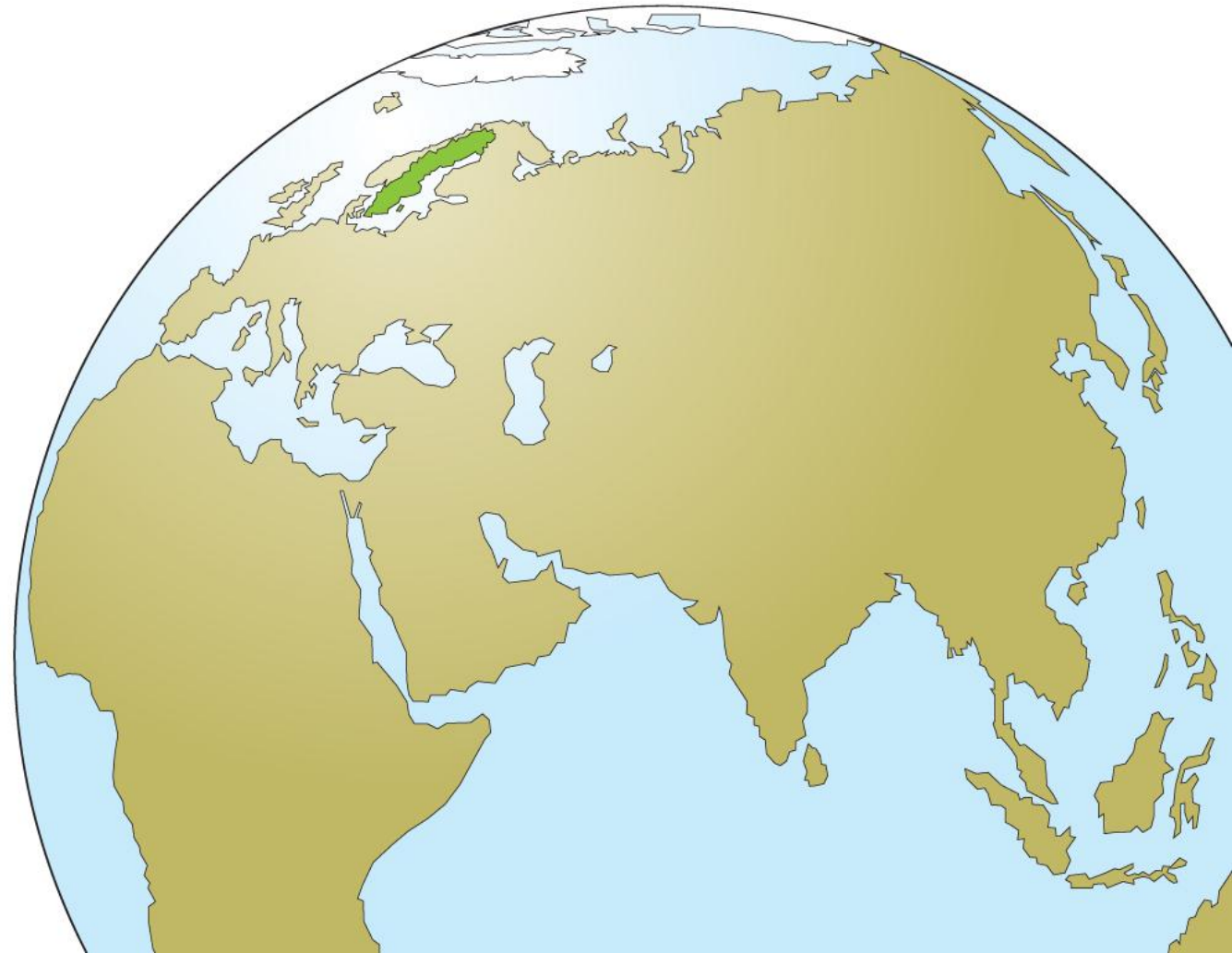

Asialista

- Kestävä hankinta
- Ympäristöhankinta
 - Ohjeet
 - esimerkki IT-hankinnoista
- Julkisen hankinnan yhteiskunnallinen vastuu
 - Ruotsin lääninhallitusten yhteistyö
 - esimerkkiseurantaa Pakistanissa

Kestävä kehitys

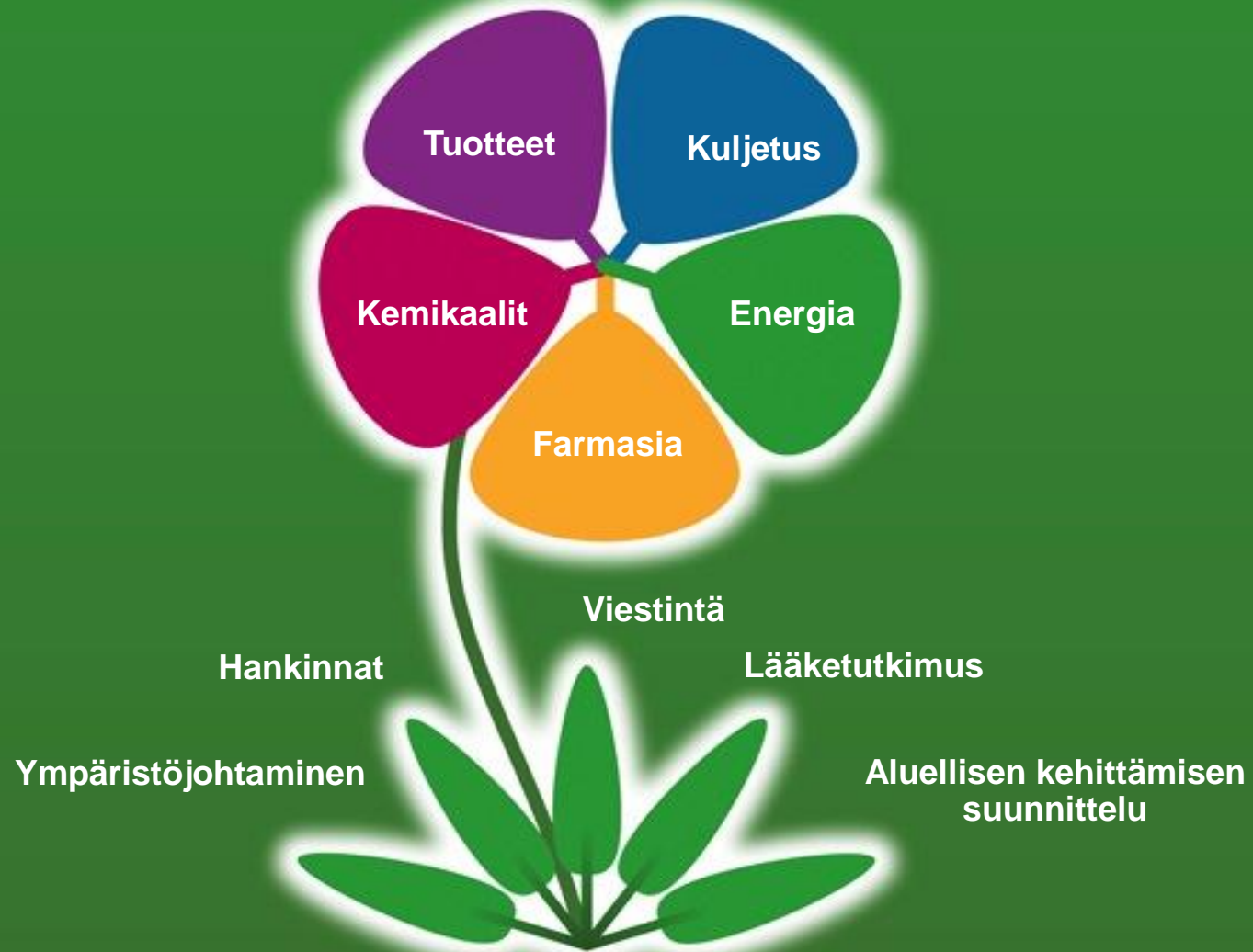
- Taloudellinen kehitys
- Ympäristökehitys
- Yhteiskunnallinen kehitys

Hankintamme – työkaluja kestäväen kehityksen saavuttamiseksi

- Hyvää liiketoimintaa luotettavien hankkijoiden kanssa
- Ympäristövaatimukset kaikissa sopimuksissa (alkaen 1990)
- Hankkijoiden menettelyohje (alkaen 2008)

Julkisten hankintojen ympäristövaatimukset

Ohjeet ja tavoitteet

2011

- Kaikki **ympäristölle tärkeät** hankinnat ja tilaukset tehdään **seurattavien** ympäristövaatimusten ehdoilla
- Ympäristölle tärkeiden hankintojen ympäristövaatimuksia **tiukennetaan**
- Hankintojen ja ostojen resurssitehokkuus ja kierrätyksen mukauttaminen ensisijaisia
- **Asteittain käytöstä poistettavia** kemikaaleja sisältävien hyödykkeiden ja tavaroiden osto on lopetettu

Vaikutus:

- Tukholman lääninvirasto on käyttänyt hankintaa työkaluna kohti parempaa ympäristöä

IT-hankinnan lisävaatumuksia

- 2011 kokonaisenergiakulutus ei ole noussut vuodesta 2000
- Hankimme ja ostamme vähän energiaa käyttäviä sähkölaitteita
- Elinkaarikustannukset huomioidaan kaikkein tärkeimmissä hankinnoissa

IT-hankinta

- Lääninhallituksella 40 000 tietokonetta
- Erinomainen ympäristösäästöjen mahdollisuus
- Asiantuntijaryhmä, jossa IT-osaston henkilökuntaa
- Suuri halu tehdä kauaskantoisia ympäristöpäätöksiä
- Seurantavaatimusmalli

IT-hankinnan ympäristövaatimukset

- **Energiavaatimukset**

Energy Star ja elinkaarikustannusten arviointi kolmen vuoden sisällä. Vertailukriteereinä kierrätetyn PC-muovin vaatimukset ja tuotteen paino.

- **Vaiheittain käytöstä poistettavat**

Tuotteet ilman elohopeaa. (Elohopean määrän alitettava RoHS-direktiivi).

Tuotteiden **tulisi** olla lyijyttömiä sekä ilman halogenoituja palonestoaineita ja PVC:tä.

- **Merkinnät**

TCO:n, Joutsenmerkin, EPEAT Goldin, Blue Angelin ja EU-merkin sertifioidut tuotteet listattu helpomman ostamisen vuoksi.

Tulokset

- Tukholman lääninvirasto vähentää tietokoneidensa ympäristövaikutusta yli 40%:lla
- Kaikilla PC:illä Energy Star ja kaikki näytöt TCO-sertifioituja
- Joissain malleissa kierrätysmuovia
- Käytöstä poistetaan 40 000 tietokonetta, joissa lyijyä, elohopeaa, halogenoituja palonestoaineita ja PVC:tä = 8 tonnia haitallisia aineita

Hankkijoiden menettelyohje

Julkisen hankinnan yhteiskunnallinen vastuu

Lääninvirasto - alueellinen taso

- Vastuualueita
 - terveydenhuolto
 - hammashuolto
 - julkinen liikenne
- 21 lääninhallitusta
- Asettaneet yhteiskunnallisia kriteereitä vuodesta 2008
- Yhteinen seurantamenetelmä

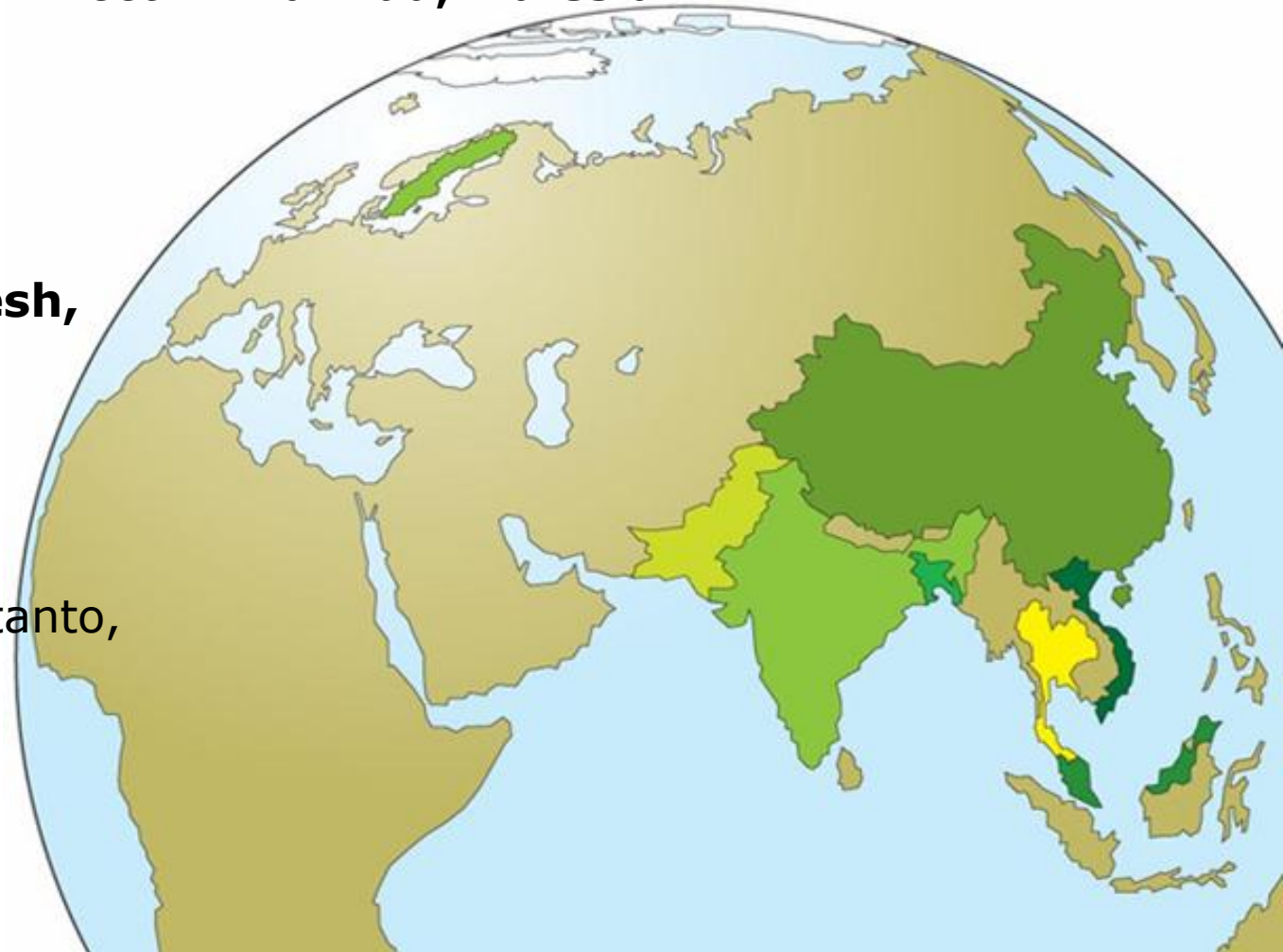

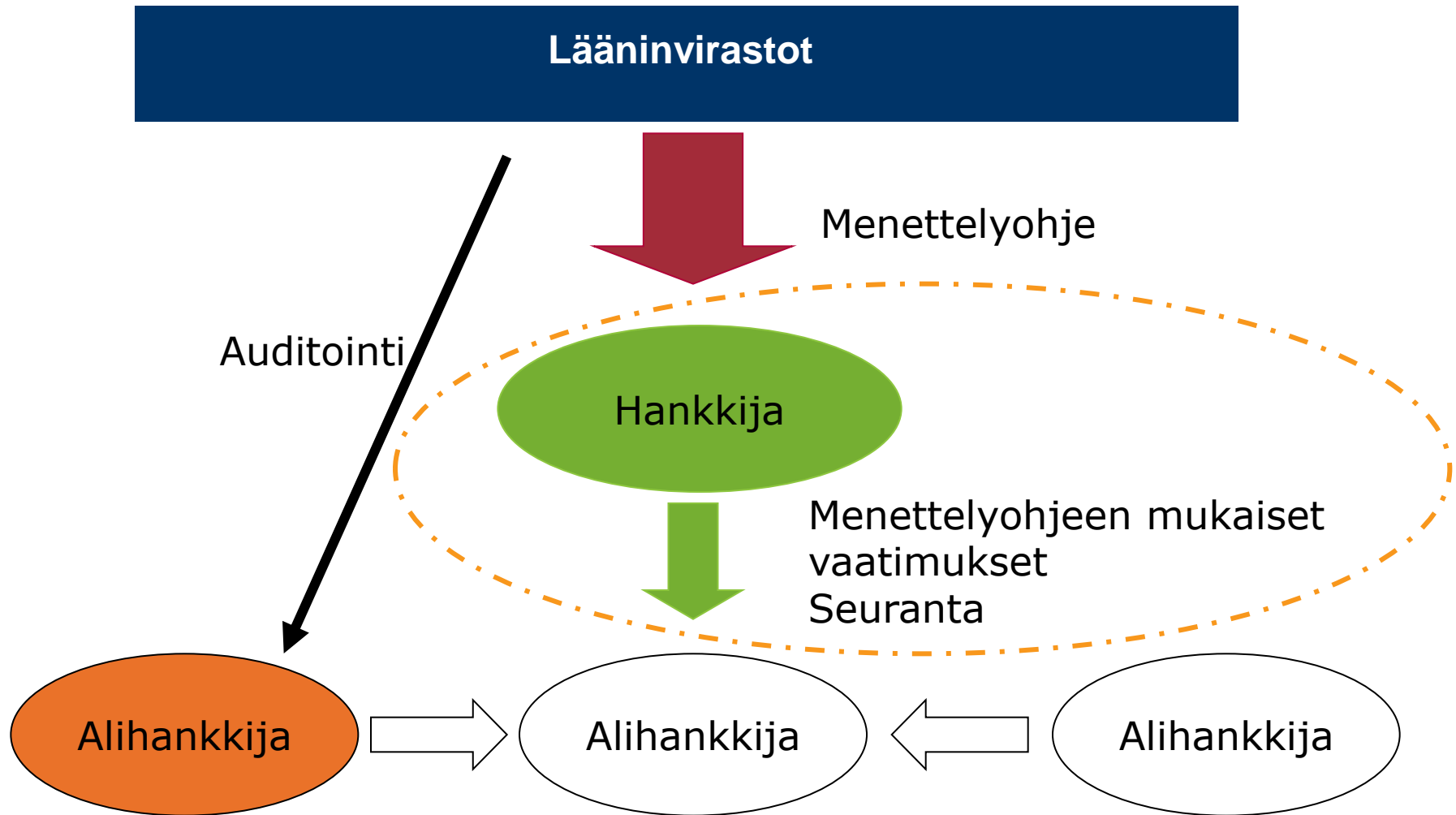

- Instrumentit ja muut välineet ruostumattomasta teräksestä – **Pakistan**
- Kertakäyttöiset leikkaustarvikkeet – **Thaimaa, Malesia**
- Käsineet, ruiskut, neulat – **Vietnam, Kiina**
- Siteet – **Kiina**
- Tekstiilit – **Intia, Bangladesh, Pakistan**

Lisäksi 2010

- IT – kaivostoiminta, tuotanto, hävittäminen
- Lääkkeet - Intia

Seurantamalli

1. Keskustelu hankkijoiden kanssa
2. Menettelyohje
3. Seurantalomake
4. Yksityiskohtainen seuranta
5. Seurantakäynti valmistajan luona
6. Palaute hankkijoille

Menettelyohje

- ILO:n kansainväliset sopimukset
- YK:n lapsen oikeuksen sopimus
- Ihmisoikeussopimus
- Kaikki valmistusmaan työterveys- ja työturvallisuuslainsäädäntö
- Kohtuullinen palkka ja työaika
- Yhdistymisvapaus ja vapaus työehtosopimusneuvotteluihin
- Ympäristö, terveys ja turvallisuus

Seurantalomake

- 60 hankkijaa, seitsemän eri puitesopimusta
- Pitää yksinkertaistaa
- Tietokanta hankkijoille

Auditoinnit

- Neljä auditointia Pakistanissa, Malesiassa ja Kiinassa: leikkaussalivälineet, käsineet ja siteet

Leikkaussalivälineiden valmistaminen Pakistanissa

Tukholman lääninviraston
tekemä auditointi 2010

Ihmisoikeudet	Noudatetaan
Kansallinen lainsäädäntö	Poikkeama
Lapsityövoima	Noudatetaan
Pakkotyö	Noudatetaan
Syrjintä	Noudatetaan
Palkka ja työaika	Poikkeama
Yhdistymisvapaus ja vapaus työehtosopimusneuvotteluihin	Noudatetaan
Työpisteen ympäristö	Poikkeama
Terveys ja hyvinvointi	Poikkeama

Hankkijan viiden askeleen toimintasuunnitelma

- Tarkastele nykyistä yritystoimintaa
- Kehitä menettelyohje ja sopimus
- Hankkijan koulutus
- Seuranta ja noudattaminen
- Läpinäkyvyys ja viestintä

Yhteenveto: Yhteiskunnalliset vaatimukset

- Riskianalyysi – Mitä tapahtuu?
- Järjestelmä – Kuinka varmistamme?
- Seuranta – Varmista!
- Parannukset – Tee muutoksia!

Yhteenveto: Muutokset markkinoilla

- Aseta vertailuperusteet, arvioi ja seuraa
- Kehitä uusia energiaa säästäviä tuotteita hankkijoiden kanssa ja poista kemikaalit vähitellen käytöstä ympäristövaikutusten minimoimiseksi
- Seuraa ympäristö- ja yhteiskunnallisia vaatimuksia tehdäksesi muutoksia ympäristöön ja työnantajiin!